

„Hídépítés nemzedékek között”

„Nemzedékek párbeszéde – szót értenek még egymással a generációk?”

Württembergi Magyar Protestáns Gyülekezet konferenciája, Stuttgart

2019. november 9-10.

"Általában pedig, most és mindig, tartsátok örömeteknek, büszkeségeteknek, hogy a protestáns egyházhoz tartoztok, szabadságotokat soha áron el ne adjátok, sőt ha vész fenyeget s rázza az épület gyöngé kötelékeit, a szegletkőhöz ragaszkodjatok, - Jézus Krisztus az, ki azt mondá: Ne félj, kicsiny sereg, mert tetszett a ti atyátoknak, hogy adjon nektek országot. (Luk. XII.32.). Amen."

Neveld a gyermeket a neki megfelelő módon, még ha megöregszik,
akkor sem tér el attól. (Péld. 22,6)

„Bezzeg az én időmben...”

„A mai fiatalság velejéig romlott, gonosz, istentelen és lusta. Sohasem lesz olyan, mint amilyennek az ifjúságnak lennie kell és képtelen lesz kultúránk megőrzésére.”

(Babiloni kőtábla)

„Minden generáció rátermettebbnek gondolja magát az előzőnél, és bölcsebbnek az utána következőnél.”

(Orwell)

→ Minden generáció saját időszakának a következménye és reakció az őt megelőzőre.

Then and Now...

DAD, CAN YOU HELP ME?
MY NEW TOY CAR NEEDS
BATTERIES...

SON, CAN YOU HELP ME?
MY NEW TABLET WON'T SYNC
WITH MY LAPTOP...

KOERDA
© 2014 WORLD HERALD

A generáció fogalma

Biológiai – családi életciklus (kb. 25-30 év)

Történelmi – egy időben születettek, „mi érzés”, közösen megtapasztalt élmények

Karl Mannheim (1928):

- NEM a születés egyidejűségén alapul a nemzedéki együvé tartozás
- szükségesek az azonos életkorban átélt események és **KÖZÖS** élmények

Ma a generációt **szociológiai értelemben** és nem biológiailag vagy történelmileg szoktuk meghatározni:

- akik összehasonlítható
 - **életkorban**
 - **életszakaszban** vannak
- akiket sajátos
 - **események**
 - **trendek és folyamatok** határoznak meg.

Generációs elméletek

„A generáció olyan személyek csoportja, akik **azon a történelmi időn és téren osztoznak, mely kollektív személyiséget biztosít nekik**. A generációs idő pedig egy életszakasz hosszúsága.”

- A különböző generációk szokásait és jellemzőit életük első 20-25 éve (fiatal felnőttkor végéig) alakítja.
- Egy generáció tagjai hasonló világlátással, értékrenddel rendelkeznek.

William Strauss és Neil Howe (1991)

Generáció: olyan személyek csoportja, akik

- ❖ ugyanabban a korszakban születtek
- ❖ ugyanaz az időszak formálta őket
- ❖ ugyanazon társadalmi markerek voltak hatással rájuk

Tehát

- ❖ azonos **életkor** és **életszakasz**
- ❖ **létfeltételek** és **technológia**
- ❖ **események** és **tapasztalatok** által összekapcsolt csoport.

Generációs elméletek

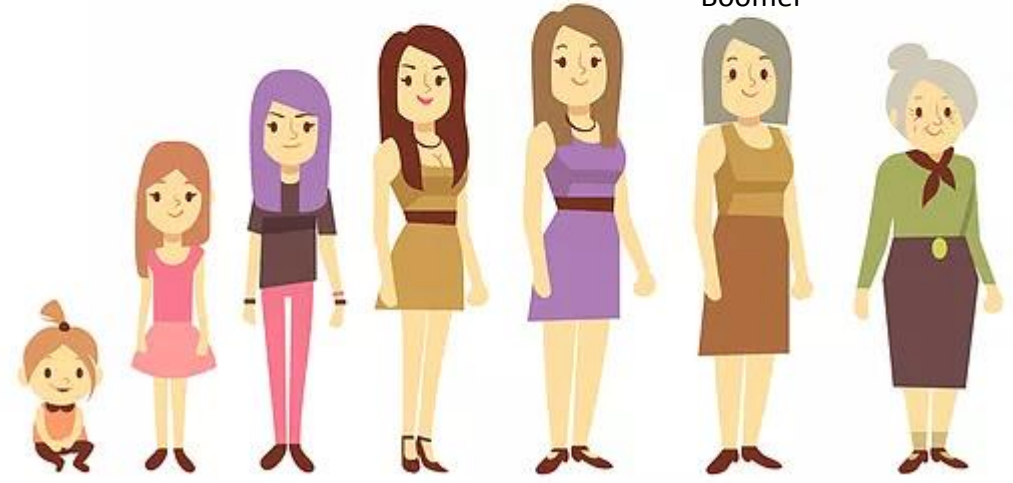
- Marc **Prensky** (2001) a korosztályhoz tartozást az információs társadalommal való viszonyban értelmezte (Digitális bevándorlók / bennszülöttek / őslakosok modell)
- **Csepeli György** – nemzedék akkor születik, ha fiatal (felnőtt) korban **radikális változást** él át (háború, forradalom, gazdasági / politikai válság stb.). Ma az IKT formálja a nemzedékeket.

Az adott kor történelmét minden generáció másképp éli meg – az emlékezetébe másképp épül be. Az események, amelyek között fiatalként éltek (átéltek) egy életre meghatározzák az identitásukat.

A generációs jellemzők nem múltó hóbort, amit ki fogunk nőni, hanem olyan jellemző, amely beépül az ember látásmódjába.

1 5 13 23 35 50 70
Alfa Z Y X Baby Boomer Veterán

1 5 13 23 35 50 70

A generációs különbségek

Veterán: 1945 előtt született

Baby-boomer (BB): 1946 – 1964

X: 1965 - 1980

❖ Digitális bevándorló

Y: 1980 - 1994 (1999)

❖ Digitális bennszülött

Z: 1995 (2000) – 2010

❖ Digitális őslakos

Alfa: 2010 után

Ki érti?

- Futrinka utca
- 12 pont
- Mókus őrs
- R-beszélgetés
- KMK
- Piros útlevel
- Kis gombóc fagyi

Ki tudja hol van?

- Felszabadulás tér
- Marx tér
- Népköztársaság útja

1946-1964

1965-1980

1981-1994

Veteránok

- ✓ 20. század viharai között nőttek fel
- ✓ Fiatalságukra a II. világháború / 50-es évek
- ✓ Életüket nagy részben a szocializmus határozta meg
- ✓ Családi fájdalmak, tragédiák
- ✓ Család összetartó ereje
- ✓ A munkahely érték és állandóság

Nem értik:

- ✓ Gyerekeik, unokáik hová rohannak egész nap?
- ✓ Miért váltogatják a munkahelyeiket?
- ✓ Vasárnapi ebéd vs. kutyü?

„Kovács János és neje”

A „BB” (baby-boom) generáció (1946 és 1965 között születettek)

A háború utáni időszakban szocializálódott.

Népes generáció

- ✓ Szorgalom
- ✓ Tisztelet / hierarchia
- ✓ Alkalmazkodóképesség
- ✓ Munkamorál (munkaidő)
- ✓ Fegyelem
- ✓ Takarékoság
- ✓ Találékonyág

„Kovács János és
Kovács Jánosné, Marika”

Az „X” generáció

(1965 és 1980 között születettek)

Kétjödelmű család. A válás általános jelenség. A munka és pénz miatt széteső családok. „Kulcsos gyerekek”

- ✓ Önálló, találékony, „önellátó”
- ✓ A „legnépszerűbb” korosztály – velük lehet a leginkább együttműködni.
- ✓ Úttörők, rendszerváltók – magas fokú alkalmazkodó képesség
- ✓ Kötelességtudás
- ✓ A sokféleség tisztelet
- ✓ Személyes, élő network
- ✓ Fiatal felnőttként: Csernobil, Berli fal, SZU megszűnése, rendszerváltás

Kovács Péter és Kovácsné
Szabó Gabriella

Az „Y” generáció

(1980 és 1994 / 1999 között születettek)

- ✓ **Ingergazdag**, fogyasztás-központú környezet
- ✓ A korábbi értékek sorra megkérdőjeleződnek
- ✓ **Erős versengés**. Kemény küzdelem
- ✓ **Bizonyítási vágy**, önmegvalósítás
- ✓ Dinamikus, eredményorientált, folyamatos megoldáskeresés
- ✓ Optimista, bizakodó – gyerekként is sok változással találkozott,
„lehetőségek között” szocializálódott
- ✓ Agilis, öntudatos, önálló
- ✓ **Türelmetlen**
- ✓ Nyitott az újdonságokra
- ✓ Kreatív, innovatív – kihívásokat keres
- ✓ **Nincs delegálás és bizalom**

Kovács Bence és
Szabó Alexandra

A „Z” generáció

(1995 / 1999 és 2010 között születettek)

Beleszülettek az **online** világba – idejük jelentős részét ott is töltik
Az első globális nemzedék.

Hozzászoktak az állandó információ hozzáféréshez és gyártáshoz

Soha sincsenek „egyedül”.

- ✓ Partnerségre törekvés
- ✓ **Lájkokat** oszt és arra vadászik
- ✓ Kreatív, ötletes, kísérletező, kockáztató
- ✓ **Kényelemszeretet**
- ✓ **Nehéz motiválni**
- ✓ Felelősségvállalás hiánya
- ✓ Konfliktuskerülő
- ✓ **Bizakodó, de bizonytalan** –
nem kellett küzdenie az eredményekért

Lili, Hanna, Márk, Szabi

Egy kis „szemléltetés”

X: Él, hogy dolgozhasson

Y: Dolgozik, hogy élhessen

Z: Dolgozom, ha van értelme

X: Ugorj! „Milyen magasra?”

Y: Ugorj! „Minek?”

Z: Ugorj! „A többiek jönnek?”

X: Struktúrában gondolkodik

Y: Az autonómia motiválja

Z: Csatában értelmezi önmagát

X: Munka-szabadidő egyensúlya

Y: Munka-szabadidő integrációja

Z: Munka? (Szabad)Idő!

Mai fiatalok

- ✓ „jár nekem”
- ✓ tiszteletlenség
- ✓ lojalitás hiánya
- ✓ motiválatlanság
- ✓ kitartás hiánya
- ✓ kényelemszeretet
- ✓ „élmény” igény
- ✓ konfliktuskerülés
- ✓ „visszajelzés függés”
- ✓ kommunikációs félreértés

- Önállóság (individualizáció)
- Információs tudás
- Széles (virtuális) kapcsolati háló

- Túlféltettség
- Kései önálló sodás (önfenntartás)
- Elhúzó dó tanulmányok
- „Mama-hotel”

<https://www.youtube.com/watch?v=y7DjGQOUQFI>

HOTEL MAMA
— *All inclusive* —
★ ★ ★ ★ ★
INGYENES SZÁLLÁS
MOSÁS, VASALÁS, NAPI TAKARÍTÁS
INGYENES HIDEG ÉS MELEG ÉTEL
INGYENES ITALFOGYASZTÁS
PSZICHOLÓGIAI TANÁCSADÁS
KONZULTÁCIÓ MINDEN ÉLETHELYZETBEN

Nyitva: Mindig

A photograph of a dining table set with plates, glasses, and chairs, representing a hotel dining area. The table is round and dark, with four chairs around it. The setting is simple and clean.

Z és Alfa generáció mint diák

- Z generáció: nagyrészt felső tagozatos és középiskolás, de első képviselőik már egyetemi előadásokra járnak.
 - Alfa generáció: kisgyerekek, az iskolák alsó tagozataiban már lehet találkozni velük.
 - Számukra magától értetődő a személyes kommunikációs eszközök használata, okostelefonnal kelnek és fekszenek, mindig elérhetőek és folyamatosan kapcsolatban vannak egymással az online térben.
 - Könnyen kezelik az információk gyors áramlását, tevékenységeiket gyakran váltogatják.
- Így hagyományos, frontális eszközökkel nehéz lekötni a figyelmüket, nem jelent kihívást nekik az a feladat, amit egy google kereséssel el lehet végezni. A vizuális megjelenítést részesítik előnyben, szemben a hosszú, tagolatlan szövegekkel.

Generációs szakadék az iskolában

SentFilm

ALTERNATÍV MATEMATIKA
magyar felirattal

<https://www.youtube.com/watch?v=Zh3Yz3PiXZw&feature=youtu.be>

Milyen új képességekre van szükség?

- ✓ Kreativitás
- ✓ Hajlandóság a komfortzóna elhagyására
 - ✓ Vállalkozzon új dolgokra
 - ✓ Viselje el a kudarcot és tanuljon belőle
- ✓ Képes legyen mások meghallgatására, mások véleményének elfogadására, beépítésére
- ✓ Képes legyen mások bevonására – közös cél kialakítása
- ✓ Képes legyen a környezete megfigyelésére
- ✓ Átlátható működés – ez a bizalom alapja

Következtetések

A mai fiatalok **ugyanazokkal a problémákkal** küzdenek, mint amivel mi küzdöttünk

- ✓ **identitás** megtalálása
- ✓ a **célok és a realitás** összhangjának a megtalálása, kialakítása

Ezt az új körülmények, új gondok elfedik – nehezen értjük meg pl. hogy nem magányos az, aki egész nap a szobájában ül

Tehát: **újszerű közelítésben** kell gondolni rájuk

- ✓ gyorsabb életet él - de ez a gyorsaság töredezett – nem folytonos
- ✓ magabiztos a felszínen, de ténylegesen bizonytalan

Saját szemszögünkből érthetetlennek tűnhet egy másik ember, és mennyire igaz ez, ha egy másik generációhoz tartozik.

Azonban

- ha **kíváncsisággal** fordulunk a másik generáció felé,
 - ha **megismerjük, mi jellemzi, mi mozgatja** őket,
- akkor máris érthetőbbé válik.

Ha megismerjük – nézőpontját, ha **„felvesszük az ő szemüvegét”**, akkor azt is megnézhetjük, **ő hogyan lát minket.**

EZEK A MAI FIATALOK

Sokszor elfelejtjük, hogy ránk is ezt mondták évtizedekkel ezelőtt...

Felhasznált és ajánlott irodalom

- Juhász Erika: „Egy nyelven beszélünk...? Különbség helyett közösség,
Könyvtári figyelő 2017/különszám
http://epa.oszk.hu/00100/00143/00347/pdf/EPA00143_konyvtari_figyelo_2017_ksz_039-046.pdf
- Nemes Orsolya: Mit kezdünk a fiatalokkal?
<https://www.youtube.com/watch?v=dIqmdmWKxpl>

Köszönöm megtisztelő figyelmüket!

Dr. Szontagh Pál Iván

intézetigazgató (Református Pedagógiai Intézet)

főiskolai docens (Károli Gáspár Református Egyetem)

szontagh.pal@reformatus.hu